



EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Decizie tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A DOUA

DECIZIE

Cererea nr. 8243/15
PARTIDUL POLITIC „PATRIA”
versus Republica Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a doua), întrunită la 6 iunie 2023 într-o Cameră alcătuită din:

Arnfinn Bårdsen, *Președinte*,
Jovan Ilievski,
Egidijus Kūris,
Pauliine Koskelo,
Frédéric Krenc,
Diana Sârcu,
Davor Derenčinović, *judecători*,
și Hasan Bakırcı, *Grefier al Secției*,

Având în vedere cererea sus-menționată, depusă la 4 februarie 2015,

Având în vedere decizia de a comunica Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”) plângerea în baza Articolului 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție și de a declara restul cererii inadmisibil,

Având în vedere observațiile prezentate de către Guvern și cele prezentate în replică de către partidul reclamant,

După deliberare, pronunță următoarea decizie:

INTRODUCERE

1. Instanțele naționale au dispus confiscarea mijloacelor financiare pe care partidul reclamant le-ar fi obținut în mod fraudulos și care au fost folosite în timpul unei campanii electorale. După depunerea cererii, procedurile naționale au fost redeschise, iar decizia de confiscare a fost casată, ceea ce ridică întrebarea dacă litigiul a fost soluționat. Bazându-se pe Articolul 1 din



Protocolul nr. 1 la Convenție, partidul reclamant se plânge de faptul că decizia de confiscare pronunțată în privința lui a fost ilegală și nejustificată.

ÎN FAPT

2. Partidul reclamant este o formațiune politică din Republica Moldova înregistrată în anul 2014, fără reprezentare parlamentară la momentul evenimentelor. În fața Curții, el a fost reprezentat de către dl S. Pavlovski, avocat.

3. Guvernul a fost reprezentat de către Agentul său, dl D. Obadă.

A. Informațiile prezentate de către partidul reclamant anterior comunicării cererii

4. Contextul cauzei, precum și circumstanțele relevante speței sunt descrise în detalii în hotărârea *Partidul Politic „Patria” și alții v. Republica Moldova* (nr. 5113/15 și altele 14, §§ 5-19, 4 august 2020). Ele pot fi rezumate după cum urmează.

5. Partidul reclamant a participat la campania pentru alegerile parlamentare din 30 noiembrie 2014.

6. La 26 noiembrie 2014 Comisia Electorală Centrală (CEC) a recepționat o scrisoare din partea Inspectoratului General al Poliției, informând-o că, în timpul campaniei electorale, partidul reclamant efectuase cheltuieli nedeclarate și utilizase fonduri provenite din străinătate, și că în acest sens fuseseră întocmite procese-verbale cu privire la contravenție. În aceeași zi, CEC a organizat o ședință în cadrul căreia a decis să se adreseze la Curtea de Apel Chișinău cu o cerere privind excluderea partidului reclamant din cursa electorală și confiscarea mijloacelor financiare menționate în scrisoarea Inspectoratului General al Poliției. Respectiva cerere a fost depusă în aceeași zi.

7. La 27 noiembrie 2014 partidul reclamant a contestat hotărârea CEC care îl viza. El s-a plâns de faptul că nu avusese posibilitatea să se apere în cadrul procedurii din fața CEC și că acuzațiile care i se aduceau erau nefondate.

8. Printr-o hotărâre pronunțată în aceeași zi, Curtea de Apel Chișinău a admis solicitarea CEC și a respins contestația partidului reclamant. Bazându-se în special pe informațiile incluse în scrisoarea Inspectoratului General al Poliției, instanța a estimat că partidul reclamant utilizase în cadrul campaniei electorale fonduri nedeclarate, precum și fonduri provenite din străinătate, în valoare totală de 8.158.506 lei moldovenești (circa 437.500 de euro, potrivit ratei de schimb aplicabile la acel moment). Constatând că acest fapt contravenea prevederilor Codului electoral, Curtea de Apel a dispus anularea înregistrării partidului reclamant la alegerile din 30 noiembrie 2014 și confiscarea sumei respective.

9. Partidul reclamant a depus un recurs. El a susținut, printre altele, că acuzațiile aduse lui nu erau demonstrate prin probe și că măsura confiscării nu avea nicio bază legală.

10. Printr-o decizie definitivă din 29 noiembrie 2014, Curtea Supremă de Justiție a respins recursul ca nefondat.

B. Informațiile prezentate de către Guvern după comunicare

11. În urma pronunțării hotărârii Curții în cauza *Partidul Politic „Patria” și alții* (pre-citată), care stabilise o încălcare a Articolului 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție din motivul excluderii partidului reclamant de la alegerile din 30 noiembrie 2014, ultimul a depus o cerere de revizuire a deciziei irevocabile a Curții Supreme de Justiție din 29 noiembrie 2014.

12. La 10 februarie 2021 Curtea Supremă de Justiție a admis cererea partidului reclamant și a decis să redeschidă procedurile interne. În special, ea a aplicat prevederile Codului de procedură civilă care permiteau anularea unei decizii irevocabile adoptate de către o instanță națională în scopul remedierii unei încălcări a Convenției constatate de către Curte.

13. Printr-o decizie din 7 aprilie 2021, Curtea Supremă de Justiție s-a pronunțat din nou pe fondul cauzei și a admis recursul partidului reclamant împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2014. Bazându-se pe constatările Curții din cauza *Partidul Politic „Patria” și alții* (pre-citată), ea a considerat că nici Inspectoratul General al Poliției, nici CEC nu prezentaseră probe în sprijinul acuzațiilor aduse față de partidul reclamant, și că excluderea lui din cursa electorală și confiscarea aplicată în privința sa erau nefondate. Constatând că instanța inferioară oferise o interpretare greșită legii aplicabile și apreciasse în mod eronat probele, Curtea Supremă de Justiție a casat hotărârea din 27 noiembrie 2014.

14. Printr-o scrisoare din 7 martie 2022, CEC a informat Agentul guvernamental despre faptul că nu întreprinsese vreodată acțiuni în sensul executării măsurii de confiscare dispuse prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2014 și că, în urma excluderii partidului reclamant din cursa electorală, el putea să transfere fără nicio problemă fondurile sale electorale la un alt cont care-i aparținea. CEC a adăugat că, potrivit procedurii, hotărârea respectivă trebuia executată de către autoritățile fiscale, însă ele nu inițiaseră nicio procedură de executare. În final, CEC a prezentat informații referitoare la contul utilizat de către partidul reclamant pentru activitatea sa de bază din perioada 2015-2021, care, potrivit ei, demonstra că el nu întâmpinase nici un obstacol la colectarea de fonduri sau suportarea cheltuielilor.

PLÂNGEREA

15. Invocând Articolul 1 din Protocolul nr. 1 la Convenție, partidul reclamant se plânde că măsura confiscării aplicate în privința sa a fost ilegală și nejustificată.

ÎN DREPT

A. Este cererea repetitivă, în sensul Articolului 35 § 2 b) din Convenție?

16. Mai întâi, Curtea va examina dacă prezenta plângere este „în mod esențial aceeași” cu cea examinată în cauza *Partidul Politic „Patria” și alții* (pre-citată). Ea trebuie să examineze această chestiune *proprio motu*, din moment ce criteriul de admisibilitate prevăzut în prima parte a Articolului 35 § 2 b) din Convenție stabilește limitele jurisdicției sale (*Harkins v. Regatul Unit* (dec.) [MC], nr. 71537/14, §§ 52 și 55, 15 iunie 2017, și *Ekimdzhiiev și alții v. Bulgaria*, nr. 70078/12, § 253, 11 ianuarie 2022).

17. În acest sens, Curtea reamintește că, în principiu, o cerere cade sub incidența primei părți a Articolului 35 § 2 b) din Convenție atunci când același reclamant a depus deja o cerere care se referă, în esență, la aceeași persoană, aceleași fapte și aceleași plângeri. Un reclamant nu poate pretinde că prezintă circumstanțe noi atunci când el doar își sprijină plângerile sale anterioare cu noi argumente juridice. Examinarea de către Curte a unei cereri referitoare la aceleași fapte ca și cele expuse într-o cerere anterioară implică prezentarea veritabilă de către reclamant a unei noi plângeri sau a unor circumstanțe noi care nu au fost anterior examinate de către ea, în cadrul termenului-limită stabilit la Articolul 35 § 1 din Convenție (*Harkins*, pre-citată, § 42, și *Zabelos și alții v. Grecia*, nr. 1167/15, § 61, 17 mai 2018, și cauzele citate acolo). Curtea reiterează, de asemenea, că, pentru a determina dacă o cerere sau o plângere este în mod esențial aceeași pentru scopurile Articolului 35 § 2 b) din Convenție, plângerea este caracterizată întotdeauna de circumstanțele pe care le reclamă (*Radomilja și alții v. Croația* [MC], nr. 37685/10 și 22768/12, § 120, 20 martie 2018).

18. Revenind la circumstanțele cauzei, Curtea notează că în hotărârea *Partidul Politic „Patria” și alții* (pre-citată) ea a fost solicitată să examineze o plângere bazată pe Articolul 3 din Protocolul nr. 1, referitoare la excluderea partidului reclamant din campania electorală și că, în prezenta cauză, ea a fost sesizată cu o plângere în baza Articolului 1 din Protocolul nr. 1, privind confiscarea fondurilor pe care partidul reclamant le utilizase în mod necorespunzător în timpul respectivei campanii electorale. Ea constată că excluderea din campania electorală și confiscarea au fost dispuse simultan de către instanțele naționale, în cadrul unui singur proces bazat pe motive și fapte identice, și anume pe utilizarea de către partidul reclamant a fondurilor

nedeclarate și a fondurilor provenite din străinătate în timpul campaniei electorale. În această situație și în pofida faptului că cele două măsuri pronunțate în privința partidului reclamant sunt legate între ele, Curtea observă că măsura confiscării propriu-zise nu a făcut obiectul analizei sale în cauza anterioară inițiată de către partidul reclamant. Astfel, ea consideră că măsura de confiscare invocată de către ultimul în prezenta cauză constituie o circumstanță nouă și că plângerea referitoare la această confiscare, depusă în baza Articolului 1 din Protocolul nr. 1, este, de asemenea, nouă (a se compara cu *Sadak v. Turcia*, nr. 25142/94 și 27099/95, § 32, 8 aprilie 2004, *Amarandei și alții v. România*, nr. 1443/10, §§ 107-11, 26 aprilie 2016, *Kormev v. Bulgaria*, nr. 39014/12, § 70, 5 octombrie 2017, și *Ekimdzhiiev și alții*, pre-citată, § 255).

19. Având în vedere cele de mai sus, Curtea concluzionează că, în lipsa triplului factor al identității persoanei, faptelor și plângerilor (*Amarandei și alții*, pre-citată, § 106, și autoritățile citate acolo), respectivele două cauze nu sunt în mod esențial aceleași. Deoarece prezenta cerere nu cade sub incidența primei părți a Articolului 35 § 2 b) din Convenție, Curtea este competentă să o examineze.

B. A fost litigiul soluționat, în sensul Articolului 37 § 1 b) din Convenție?

20. Guvernul a susținut că măsura de confiscare ordonată în privința partidului reclamant nu a fost pusă vreodată în executare și că, ulterior depunerii cererii și redeschiderii procesului național, ultimul a obținut o decizie favorabilă în fond. În această privință, Guvernul a ridicat două excepții. Pe de o parte, el a susținut că cererea este abuzivă, deoarece partidul reclamant a omis să prezinte Curții aceste informații, pe care el le consideră esențiale pentru examinarea cauzei. Alternativ, Guvernul a ridicat obiecția de inadmisibilitate bazată pe pierderea de către partidul reclamant a calității sale de victimă.

21. Partidul reclamant a contestat aceste argumente. El a susținut, în special, că, pe parcursul perioadei în care măsura confiscării era în vigoare, exista riscul ca toate mijloacele financiare pe care le-ar fi transferat pe contul său bancar să fie utilizate de către autorități pentru a executa ordinul de confiscare. El a argumentat că, din acest considerent, nu a putut să utilizeze pe deplin contul său bancar și să se bucure nestingherit de dreptul său la respectarea bunurilor sale. Totuși, el a admis că măsura de confiscare nu a fost executată.

22. Curtea nu consideră necesar să examineze excepțiile ridicate de către Guvern. De fapt, în lumina circumstanțelor care i-au fost aduse la cunoștință ulterior comunicării cererii Guvernului, ea consideră că examinarea cererii nu mai este în mod obiectiv justificată, din motivele expuse mai jos (a se vedea,

mutatis mutandis, *Syssoyeva și alții v. Letonia* (radiere) [MC], nr. 60654/00, § 96, CEDH 2007-I).

23. Curtea reiterează că în conformitate cu Articolul 37 § 1 b) din Convenție, ea poate „[î]n orice stadiu al procedurii, (...) decide radierea de pe rol a unei cereri atunci când circumstanțele permit să se conchidă că (...) litigiul a fost soluționat (...)”. Pentru a putea concluziona că prevederea de mai sus este aplicabilă prezentei cauze, Curtea trebuie să răspundă la două întrebări consecutive. În primul rând, ea trebuie să examineze dacă circumstanțele reclamate în mod direct de către o persoană persistă sau nu. În continuare, ea trebuie să decidă dacă repercusiunile pe care le-ar putea avea o eventuală încălcare a Convenției bazată pe aceste circumstanțe au fost înlăturate (*Pisano v. Italia* (radiere) [MC], nr. 36732/97, § 42, 24 octombrie 2002, *Syssoyeva și alții*, pre-citată, § 97, și *Şahin v. Turcia* (dec.), nr. 2074/11, § 22, 26 noiembrie 2019), redresate (*El Majjaoui și Stichting Touba Moskee v. Țările de Jos* (radiere) [MC], nr. 25525/03, § 30, 20 decembrie 2007) sau remediate (*Asociația Proprietarilor Forestieri din Łódź și alții v. Polonia* (dec.), nr. 3485/02, § 84, CEDO 2011 (extrase)).

24. Referitor la cea de-a doua întrebare care trebuie decisă, Curtea se concentrează mai întâi de toate pe stabilirea faptului dacă măsurile întreprinse de către autorități constituie o remediere adecvată pentru plângerile reclamanților (*Syssoyeva și alții*, pre-citată, § 97 *in fine*) sau o reparație suficientă pentru prejudiciul suferit de către reclamanți (*El Majjaoui și Stichting Touba Moskee*, pre-citată, § 30 *in fine*) ori, din nou, dacă despăgubirea acordată a fost în măsură să nu mai justifice continuarea examinării cererii (*Asociați Proprietarilor Forestieri din Łódź și alții*, decizia pre-citată, § 84). În orice caz, reparația acordată sau disponibilă în dreptul intern este un element central care-i permite Curții să răspundă la această întrebare (a se vedea, de exemplu, *Pisano*, pre-citată, §§ 45-47, *Kovačić și alți v. Slovenia* [MC], nr. 44574/98 și altele 2, § 264, 3 octombrie 2008, și *Knežević v. Bosnia și Herțegovina* (dec.), nr. 15663/12, §§ 15-16, 14 martie 2017). Astfel, din jurisprudența Curții rezultă că efectele pe care le-ar putea avea o eventuală încălcare a Convenției sunt susceptibile de a fi înlăturate atunci când un reclamant obține sau, cel puțin, are posibilitatea să obțină o reparație adecvată și suficientă pentru plângerea sa în baza Convenției (a se vedea și *Chevanova v. Letonia* (radiere) [MC], nr. 58822/00, § 50, 7 decembrie 2007). Similar abordării sale referitoare la pierderea calității de „victimă”, Curtea consideră că natura adecvată și suficientă a reparației depinde de toate circumstanțele cauzei, în special de cele referitoare la natura încălcării Convenției care este în joc (a se vedea, spre exemplu, *Bivolaru v. România* (nr. 2), nr. 66580/12, § 170, 2 octombrie 2018). Cu toate acestea, ea reamintește că aspectul referitor la faptul dacă ar trebui sau nu să radieze o cerere de pe rol nu depinde de întrebarea dacă un reclamant își menține sau nu calitatea sa de „victimă” în sensul Articolului 34 din Convenție (*El Majjaoui și Stichting Touba Moskee v. Țările de Jos*, pre-citată, § 28).

25. Revenind la circumstanțele cauzei, Curtea trebuie să stabilească, în primul rând, în conformitate cu jurisprudența pre-citată, dacă riscul confiscării sumei de 437.000 de euro, aplicate în privința partidului reclamant, persista sau nu. Ea relevă că, potrivit informațiilor prezentate de către Guvern, această confiscare nu a fost vreodată executată (paragraful 14 *supra*), ceea ce, în plus, este admis de către însuși partidul reclamant (paragraful 21 *supra*). În special, Curtea remarcă faptul că această măsură a fost în mod definitiv anulată la 7 aprilie 2021, în urma redeschiderii procedurilor interne de către Curtea Supremă de Justiție (paragrafele 12 și 13 *supra*). Prin urmare, ea constată că începând cu acea zi partidul reclamant nu mai era supus respectivei măsuri de confiscare și că circumstanțele materiale denunțate în fața ei au încetat să mai existe. Astfel, situația contestată a încetat anterior examinării de către Curte a prezentei cauze.

26. În continuare, trecând la a doua întrebare care trebuie decisă, Curtea va determina dacă anularea măsurii de confiscare a constituit o reparație adecvată și suficientă pentru a înlătura consecințele unei eventuale încălcări a Convenției.

27. Ea reiterează constatarea sa de mai sus, potrivit căreia părțile au căzut de acord că de pe conturile partidului reclamant nu a fost debitată nicio sumă pentru a executa măsura confiscării.

28. Referitor la consecințele negative pe care partidul reclamant afirmă că, totuși, le-a suferit în perioada în care această măsură a fost în vigoare (paragraful 21 *supra*), Curtea estimează că alegația privind imposibilitatea utilizării depline a contului său bancar este nefondată. Ea relevă că partidul reclamant nu a prezentat niciun element care i-ar permite să pună la îndoială afirmația făcută de către CEC, potrivit căreia el putea să-și utilizeze nestingherit contul său bancar pentru a-și continua activitatea sa în timpul perioadei respective (paragraful 14 *supra in fine*). În continuare, Curtea notează că autoritățile naționale nu au inițiat proceduri de executare în privința partidului reclamant și că în niciun moment ultimul nu a fost notificat oficial pentru a executa hotărârea Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2014, care dispunea confiscarea. Ea constată, în plus, că partidul reclamant nu pretinde faptul că ar persista consecințe negative după anularea măsurii de confiscare.

29. În consecință, în lumina tuturor circumstanțelor pertinente ale cauzei, Curtea estimează că această anulare a constituit o reparație adecvată și suficientă pentru plângerea depusă de către partidul reclamant în baza Articolului 1 din Protocolul nr. 1.

30. Concluzionând, Curtea consideră că în prezenta cauză au fost întrunite cele două condiții care permit aplicarea Articolului 37 § 1 b) din Convenție. Astfel, litigiul dintre partidul reclamant și Guvern poate fi considerat „soluționat” în sensul acestei prevederi. În final, nicio circumstanță specială referitoare la respectarea drepturilor omului garantate prin Convenție nu

obligă Curtea să continue examinarea cererii, în sensul Articolului 37 § 1 *in fine* din Convenție.

31. Prin urmare, cererea trebuie radiată de pe rol.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Decide să radieze cererea de pe rol.

Redactată în limba franceză și comunicată în scris la 29 iunie 2023.

Hasan Bakırcı
Grefier

Arnfinn Bårdsen
Președinte